

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น
2. การกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอข้อมูล

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

เพื่อเป็นพื้นฐานการทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่วิจัยดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าหนังสือ เอกสาร วารสาร ประกาศ คำสั่ง สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
2. ศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน วิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
3. สัมภาษณ์และสอบถามครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่ปฏิบัติการสอน ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เจ้าหน้าที่รับผิดชอบอยู่ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

การกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโรงเรียนละ 1 คน ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเปิดทำการสอนในปีการศึกษา 2533 จำนวนทั้งหมด 119 โรงเรียน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นดังนี้

1. การวางแผนในการสร้างเครื่องมือ

1.1 ศึกษาหลักสูตรและแนวการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1.2 ศึกษาหลักสูตรและแนวการใช้หลักสูตรสังคมศึกษาฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2533

1.3 ศึกษาทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผล

1.4 ศึกษาเอกสารโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

1.5 สัมภาษณ์และสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอยู่ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องอยู่ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาและครูสังคมศึกษาที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากรจริงของการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.6 กำหนดกรอบคำถาม สำหรับสร้างแบบสอบถาม ข้อคำถามจะเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ด้านการใช้หลักสูตรเพื่อการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินการในโครงการนี้

2. การสร้างเครื่องมือขั้นต้น

2.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชา

สังคมศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นแบบ เลือกตอบและแบบ
มาตราส่วนประเมินค่า จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้ :-

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบให้
เลือกตอบ (Check-List) โดยถามเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษา การศึกษาอบรม ประสบ
การณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประ
เมินค่า (Rating-Scale) โดยสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในด้าน
ต่าง ๆ ดังนี้ :-

1. การใช้หลักสูตรเพื่อการเรียนการสอน
2. ครูผู้สอน
3. นักเรียน
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. การใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) โดยสอบถามปัญหาอื่น ๆ
และข้อ เสนอแนะ เกี่ยวกับการแก้ปัญหา

2.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้
คำแนะนำแล้วจัดพิมพ์

3. การปรับปรุงเครื่องมือ

3.1 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่แก้ไขและจัดพิมพ์แล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความ เชี่ยว
ชาญด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา จำนวน 4 ท่าน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก)
ตรวจแก้ไขข้อความ เพื่อพิจารณาความถูกต้องความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity)
ภาษาที่ใช้รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อ เสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อ
เสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจและปรับปรุงแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิไป
ทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่สอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทาง
การศึกษา ที่ไม่ใช่วัยอย่างประชากรของการวิจัยนี้ จำนวน 20 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้

เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วมีจำนวนข้อกระทงทั้งหมด 69 ข้อ
กระทง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ดูรายละเอียดใน
ภาคผนวก ง) ขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ
เพื่อขอความกรุณาออกหนังสือขอความร่วมมือถึง ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดในการส่ง
แบบสอบถามไปยังผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ของโรงเรียนโครงการขยายโอกาส
ทางการศึกษาเพื่อขอความร่วมมือจากครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัย
ได้จัดส่งไปทางไปรษณีย์ จำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 119 ฉบับ ได้รับคืน 110 คิดเป็นร้อยละ
92.44

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง ตาม
ขั้นตอนดังนี้ :-

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อคัดฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออก พบว่า
แบบสอบถามทุกฉบับมีความสมบูรณ์
2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จำนวน 110 ฉบับ มาลงรหัส
3. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป CU Edit
4. ดำเนินการประมวลผลข้อมูล เพื่อเสนอในรูปแบบตาราง และค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้
โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^X (Statistical Package for The Social Science
Version 10)

4.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่ของคำตอบ คิดเป็นร้อยละ

4.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่ามาแจก
แจงความถี่ของคำตอบแต่ละข้อ เพื่อหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
โดยกำหนดคะแนนแต่ละอันดับดังนี้ :-

เป็นปัญหามากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
เป็นปัญหามาก	มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
เป็นปัญหาน้อย	มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
เป็นปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา	มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

เมื่อได้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (x) แล้วนำมาแปลความโดยถือเกณฑ์ดังนี้ :-

3.56 - 4.00	หมายความว่า	เป็นปัญหามากที่สุด
2.56 - 3.55	หมายความว่า	เป็นปัญหามาก
1.56 - 2.55	หมายความว่า	เป็นปัญหาน้อย
1.00 - 1.55	หมายความว่า	เป็นปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา

4.3 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ที่ถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อ เสนอแนะ มา
แจกแจงความถี่ของคำตอบ คิดเป็นร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. หาค่าร้อยละ (%) โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนของผู้ตอบในข้อนั้น} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

2. หาค่ามัธยฐานเลขคณิต (x) โดยใช้สูตร

$$X = \frac{fX}{N}$$

X	แทน	ค่ามัธยฐาน เลขคณิต
N	แทน	จำนวนคำตอบทั้งหมด
f	แทน	จำนวนความถี่
X	แทน	ค่านี้กำหนดคำตอบ 4 3 2 และ 1
fX	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละระดับคูณด้วยความถี่ (ประกอบ กรรณสูตร 2529 : 40)

3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร
(Gene V. Glass and Julian C. Stanley 1970 : 175)

$$S.D. = \frac{n \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}$$

S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum fx^2$	แทน	ผลบวกของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน
$(\sum fx)$	แทน	ผลบวกของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร

การนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลที่วิเคราะห์หาค่าสถิติ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียงส่วนข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา นำเสนอในรูปความเรียง